

Socialdepartementet
S2025/00778

Stockholm 11 september, 2025

Digital teknik på lika villkor (SOU 2025:39)

Riksförbundet Pensionärsorganisation (RPG) är en rikstäckande pensionärsorganisation med kristen värdegrund. Förbundet verkar för att värna alla människors lika värde och utifrån denna grund, bidra till en human och rättvis äldrepolitik. RPG tackar för möjligheten att yttra sig över förslagen i rubricerat betänkande och vill härmed framföra följande synpunkter.

Antalet äldre i befolkningen ökar och fler kommer att successivt efterfråga olika typer av stödinsatser. Samtidigt som antalet personer i yrkesverksam ålder minskar. Det är därför angeläget att också kunna ta stöd av digital teknik.

Vi ställer oss bakom utredningens förslag om en reglering av användningen av digital teknik inom SoL och LSS, men digital teknik aldrig kan ersätta den mänskliga omsorgen. Den personliga kontakten och det mänskliga bemötandet har avgörande betydelse för äldres tillit och välbefinnande, men även för arbetsmiljö. Digital teknik ska ses som ett viktigt stöd, inte ersättning av personal. Vi uppmanar till ett fortsatt arbete att förbättra arbetsvillkoren inom omsorgsyrskena, så att fler väljer att söka sig dit och stanna kvar.

Vi stödjer även utredningens slutsats att inga insatser bör undantas från möjligheten att använda digital teknik. Regleringen bör därför vara generellt utformad och omfatta alla insatser enligt både SoL och LSS. Det bör också anges i respektive lag att digital teknik får användas i samband med att insatser utförs.

Skillnaden mellan SoL och LSS

Vi vill särskilt uppmärksamma den orättvisa som uppstår genom skillnaden i lagstiftning mellan *skälig levnadsnivå* i SoL och *goda levnadsvillkor* i LSS. Det bör inte vara en åldersfråga vilken typ av insats en person kan få, särskilt i ett samhälle där äldre är friskare längre och det förväntas att man arbetar längre upp i åldrarna. RPG menar därför att kravet i SoL bör höjas till *goda levnadsvillkor*. Vilka konsekvenser som dagens skillnader i de olika lagarna kan få inom området för digital teknik, bör tydliggöras.

Integritet och samtycke

Vi stödjer utredningens förslag att regleringen ska omfatta all digital teknik som används utanför den mänskliga kroppen. Särskilt känsliga tillämpningar av digital teknik, ur ett integritetsperspektiv, ska alltid omfattas av ett krav på samtycke. Detta gäller för den

personuppgiftsbehandling som tekniken innebär och ett sådant krav bör införas i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.

Vidare delar vi utredningens bedömning att:

- endast de personuppgifter som är nödvändiga för att uppnå syftet med tekniken får behandlas,
- insamlade uppgifter inte får sparas längre än vad som är nödvändigt,
- personuppgifter för monitorering, sensorer eller positionering endast får behandlas om den som får insatsen samtycker,
- om behandlingen även omfattar en närstående som stadigvarande sammanbor med den enskilde, ska även den närstående samtycka,
- regeringen eller den myndighet regeringen utser bör ges befogenhet att meddela föreskrifter om uppgifts- och lagringsminimering för digital teknik med funktioner för monitorering, sensorer eller positionering.

Avslutning

RPG ställer sig i stort bakom utredningens förslag, men vill återigen betona att digital teknik aldrig kan lösa den grundläggande bemanningsproblematiken inom äldreomsorgen. Den mänskliga närvaron och omsorgen måste stå i centrum. Digital teknik kan vara ett värdefullt stöd, men kan aldrig ersätta det mänskliga mötet.

Med vänlig hälsning,

Riksförbundet Pensionärsgemenskap (RPG)

Ann-Christin Lindbom
Förbundsordförande RPG